

**Załącznik do Sprawozdania z działalności
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku za rok 2023**

SPRAWOZDANIE ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ZA ROK 2023

Z dniem 01 stycznia 2012 roku wprowadzono w życie ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177). W ramach ustawy powołano organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którym mogła pozostać jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na podstawie Zarządzenia Starosty Szczecineckiego nr 44/2011 z dnia 30.04.2011r. organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Szczecineckiego zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku. W związku z tym, działając na podstawie art. 76 ust 2 ustawy, dokonano zmiany struktury organizacyjnej jednostki i powołano zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
2. kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
3. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;
4. organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
5. zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby;
6. zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych;
7. organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
8. współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi;
9. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
10. zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;
11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

12. prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę;
13. przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
14. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji;
15. przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy;
16. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
17. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku;
18. wprowadzanie danych do rejestru dotyczących pieczy zastępczej, ich aktualizacja i usuwanie.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- **Rodzina zastępcza spokrewniona** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, tworzona jest przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka, przysługują jej świadczenia finansowe na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka;
- **Rodzina zastępcza niezawodowa** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, przysługują jej świadczenia pieniężne na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka, w rodzinie zastępczej niezawodowej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (wyjątkiem jest liczne rodzeństwo);
- **Rodzina zastępcza zawodowa** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, tworzona jest przez osoby, które nie są wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, oprócz świadczenia pieniężnego na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka otrzymuje także wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w rodzinie tej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa).

Ponadto, rodzina zastępcza zawodowa może zostać zakwalifikowana jako:

- **rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego** – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu, w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez policję lub straż graniczną, na wniosek rodziców dziecka lub innej osoby, w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
- **rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna** – umieszcza się w niej w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności; dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich; małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej nie można w tym samym czasie umieścić dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Obok rodziny zastępczej drugą formą rodzinnej pieczy zastępczej jest **rodzinny dom dziecka**. W tym samym czasie może w nim przebywać nie więcej niż 8 dzieci (wyjątkiem jest liczne rodzeństwo).

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Schemat nr 1. Model rodzinnej pieczy zastępczej

Opracowanie własne PCPR.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- 1) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- 2) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- 3) zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- 4) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- 5) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- 6) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- 7) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka współpracują z ośrodkiem adopcyjnym, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- 1) dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej;
- 2) nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- 3) wypełniają obowiązek alimentacyjny - w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynika z tytułu egzekucyjnego;
- 4) nie są ograniczone w zdolności do czynności prawnych;
- 5) są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone:
  - a) zaświadczeniem lekarskim o stanie zdrowia wystawionym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2527),
  - b) opinią o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wystawioną przez psychologa, który posiada co najmniej wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku psychologia oraz 2-letnie doświadczenie w poradnictwie rodzinnym;
- 6) przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z tym, że w przypadku cudzoziemców ich pobyt jest legalny;
- 7) zapewnią odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokajanie jego indywidualnych potrzeb, w tym: rozwoju emocjonalnego, fizycznego i społecznego, właściwej edukacji i rozwoju zainteresowań i wypoczynku i organizacji czasu wolnego.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

W przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów.

Tabela nr 1 Rodzina piecza zastępcza na terenie Powiatu Szczecineckiego

Według danych GUS stan na 31.12.2023

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka
0		1	2	3	4	5	6
Rodzina piecza zastępcza ogółem ^{a), b)}	01	65	26	2	1	3	10
w tym na wsi	02	18	12	1	1	1	8
z wiersza 01 rodzina piecza zastępcza z przyjętymi dziećmi	bez przyjętych dzieci	03	-	-	0	0	0
	1 dzieckiem	04	48	17	0	1	0
	2 dzieci	05	15	8	0	0	0
	3 dzieci	06	1	0	1	0	0
	4 dzieci	07	0	1	0	0	3
	5 dzieci	08	1	0	1	0	1
	6 dzieci	09	0	0	0	0	0
7 dzieci	10	0	0	0	0	0	3

	8 dzieci i więcej	11	0	0	0	0	0	4
z wiersza 01	osoby samotne	12	40	12	0	1	1	0
	małżeństwa	13	25	14	2	0	2	10
	cudzoziemcy	14	0	0	0	0	0	0
z wiersza 01 osoby pełniące funkcję rodzinnej pieczy zastępczej w wieku (w przypadku małżeństw osoba młodszą)	do 21 lat	15	1	0	0	0	0	0
	22 – 30	16	5	2	0	0	0	0
	31 – 40	17	3	9	1	1	1	0
	41 – 50	18	7	7	1	0	0	4
	51 – 60	19	16	4	0	0	2	4
	61 – 70	20	23	3	0	0	0	2
	71 lat i więcej	21	10	1	0	0	0	0
Rodzinna piecza zastępcza ogółem w ciągu roku sprawozdawczego ^{a)}, ^{d)}		22	78	29	2	1	3	10

^{a)} Rodzinę zastępczą oraz rodzinny dom dziecka powinien wykazywać powiat, którego starosta podpisał umowę o pełnienie tej funkcji.

^{b)} Wliczamy również rodziny i rodzinne domy dziecka, w których przebywają wyłącznie osoby pełnoletnie na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 177).

^{d)} Wykazujemy łącznie z jednostkami działającymi na koniec roku sprawozdawczego (wiersz 01).

Tabela nr 2 Rotacyjna ilość rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Szczecineckiego w 2023 r.

Wyszczególnienie	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	Razem
0	1	2	3	4	5	6	7
Liczba nowych rodzin zastępczych, z tego	13	6	1	-	0	1	21
oczekujących na dziecko	-	0	0	-	0	0	0
Liczba wolnych miejsc w rodzinach	-	0	0	-	0	2	2
Liczba dzieci w przeciągu całego roku	109	46	8	1	25	88	277

Tabela nr 3 Rodzina piecza zastępcza na terenie Powiatu Szczecineckiego

Opracowanie własne stan na 31.12.2023

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka
0		1	2	3	4	5	6
Liczba rozwiązanych form pieczy zastępczej	01	14	5	0	-	0	0
w tym z powodu	02	0					
przekwalifikowania w inną formę pieczy		0	2	0	-	1	0
zastrzeżeń lub negatywnej oceny rodziny		1	0	0	-	0	0
rezygnacji z pełnionej funkcji		0	1	0	-	0	0
usamodzielnienia się dziecka		7	0	0	-	0	0
powrotu dziecka do rodziców		5	0	0	-	0	0
adopcji dziecka		0	1	0	-	0	0
inne (np. brak faktycznej opieki, zmiana miejsca zam.)		0	1	0	-	0	0

Wnioski z analizy roku 2023:

1. Rodziny zastępcze spokrewnione -tworzone przez wstępnych lub rodzeństwo dziecka

- Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych na koniec roku 2023 wyniosła 65, w zdecydowanej większości to osoby samotnie pełniące powyższą funkcję.
- Największą grupą wiekową spokrewnionych rodzin zastępczych stanowią osoby w przedziale 51-70 lat (zwykle dziadkowie), które pełnią powyższą funkcję dla jednego bądź dwojga dzieci.

2. Rodziny zastępcze niezawodowe

- Liczba rodzin zastępczych niezawodowych na koniec roku 2023 wyniosła 26, w podobnej liczbie stanowią je osoby samotne i małżeństwa.
- Największą grupą wiekową niezawodowych rodzin zastępczych stanowią osoby w przedziale 31-50 lat (zwykle wujostwo), które pełnią powyższą funkcję dla jednego bądź dwojga dzieci.

3. Rodziny zastępcze zawodowe

- Liczba rodzin zastępczych zawodowych na koniec roku 2023 wyniosła 6, z czego większość to zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, zwykle małżeństwa. Odnotowano wzrost liczby zawodowych rodzin zastępczych.
- Największą grupą wiekową zawodowych rodzin zastępczych stanowią osoby w przedziale 31-50 lat (są to osoby obce względem dzieci), które pełnią powyższą funkcję dla dwojga bądź trojga dzieci. Odnotowano wzrost liczby rodzin pełniących ww. funkcję w wieku młodszym niż w roku ubiegłym.

4. Rodzinne domy dziecka

- W roku 2023, na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonowało 10 rodzinnych domów dziecka, które prowadzą małżeństwa. Odnotowano wzrost liczby funkcjonujących rodzinnych domów dziecka.
  - Największą grupą wiekową prowadzących rodzinny dom dziecka, stanowią osoby w przedziale wiekowym 41-60 lat, w których przebywa od pięciorga dzieci.
5. W roku 2023, utworzono 21 nowych form pieczy zastępczej, z czego przekształcono dwie niezawodowe rodziny zastępcze w zawodowe rodziny w tym 1 rodzinny dom dziecka, podpisując stosowną umowę.
6. Ostatecznie, w roku 2023 na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonowało 5 zawodowych rodzin zastępczych oraz 10 rodzin prowadzących rodzinny dom dziecka. Starosta kontynuował również umowę na zawodową specjalistyczną rodzinę zastępczą w Cieszynie dla jednego niepełnosprawnego dziecka pochodzącego z terenu Powiatu Szczecineckiego.
7. Analiza potencjalnej liczby wolnych miejsc w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Szczecineckiego wykazała możliwość umieszczenia w pieczy rodzinnej 2 niespokrewnionych z rodziną zastępczą dzieci, według stanu na 31.12.2023 roku.
8. W roku 2023, 19 rodzin zastępczych zostało rozwiązanych, zwykle z uwagi na naturalne usamodzielnienie się wychowanków oraz wykonywaną pracę na rzecz powrotu dzieci do domu rodzinnego. W stosunku do 1 rodziny zastępczej spokrewnionej wniesiono zastrzeżenia w zakresie pełnionej funkcji z uwagi na nadużywanie alkoholu przez dziadków.

Tabela nr 4 Rodzinna piecza zastępcza na terenie Powiatu Szczecineckiego

Według danych GUS stan na 31.12.2023

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka	
0		1	2	3	4	5	6	
Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej		23	86	37	8	1	12	70
z wiersza 23 w wieku:	0	24	0	1	0	0	4	0
	1 – 3	25	7	3	1	0	3	1
	4 – 6	26	5	8	1	0	2	11
	7 – 13	27	38	5	5	0	3	33
	14 – 17	28	25	12	1	1	0	19
	18 – 24	29	11	6	0	0	0	6
z wiersza 23	dziewczęta	30	49	19	7	0	4	33
	w tym małoletnie matki	31	0	0	0	0	0	0
	sieroty ^{a)}	32	6	1	0	0	0	0
	cudzoziemcy	33	0	1	0	0	0	0

	w tym w wieku 0-17 lat	34	0	1	0	0	0	0
	Posiadające orzeczenie o niepełnosprawności albo o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (wydane przez Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności)	35	6	3	0	1	0	10
	Umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969)	36	0	0	0	0	0	0
z wiersza 22	Dzieci, które po raz pierwszy zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej w ciągu roku sprawozdawczego	37	19	11	0	0	14	9
	Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (do 18 roku życia) w ciągu roku sprawozdawczego	38	13	9	0	0	12	9
z wiersza 38	powróciły do rodziny naturalnej	39	12	0	0	0	1	5
	umieszczone w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej (nie opuściły pieczy)	40	1	7	0	0	8	2
	przekazane do adopcji	41	0	1	0	0	2	0
	umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	42	0	0	0	0	1	2
	umieszczone w domu pomocy społecznej	43	0	0	0	0	0	0
	inny powód	44	0	1	0	-	0	0
z wiersza 22	Osoby pełnoletnie, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą	45	11	0	0	0	1	9

z wiersza 45	usamo- dzielnio ne ^{b)}		46	0	0	0	-	0	0
		powróciły do rodziny naturalnej, krewnych							
		47	0	0	1	-	0	0	
	założyły własne gospodarstwo domowe								
	Inne	48	0	0	0	0	0	0	
nieusamodzielnione	49	11	0	0	0	1	9		

a) Gdy oboje rodzice nie żyją.

b) Wykazuje powiat osiedlenia udzielający pomocy rzeczowej i mieszkaniowej. Osoba usamodzielniona to osoba, której proces usamodzielniania został zakończony, tzn. opuściła rodzinną pieczę zastępczą i otrzymała świadczenia wymienione w art. 140 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Tabela nr 5 Napływ dzieci pierwszy z terenu własnego i innego powiatu do pieczy zastępczej w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023

Wyszczególnienie		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	Rodzinny dom dziecka
0		1	2	3	4	5	6
Napływ dzieci.* w tym z:	01	19	11	0	0	14	9
Gminy Szczecinek	02	3	5	0	0	5	5
Gminy Barwice	03	5	2	0	0	2	2
Gminy Borne Sulinowo	04	2	0	0	0	0	0
Gminy Biały Bór	05	2	1	0	0	0	0
Gminy Grzmiąca	06	0	0	0	0	0	0
Miasta Szczecinek	07	4	3	0	0	7	2
z terenu innych powiatów na teren Powiatu Szczecineckiego	08	3	0	0	0	0	0
Napływ dzieci z terenu Powiatu Szczecineckiego na teren innego powiatu	09	5	0	1	0	0	0
Gminy Szczecinek	10	0	0	0	0	0	0
Gminy Barwice	11	0	0	0	0	0	0
Gminy Borne Sulinowo	12	1	0	0	0	0	0
Gminy Grzmiąca	13	0	0	0	0	0	0
Miasta Szczecinek	14	3	0	1	0	0	0
Gmina Biały Bór	15	1	0	0	0	0	0

Źródło: Informacja dotycząca procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej

*dzieci umieszczone po raz pierwszy oraz umieszczone w wyniku zmiany rodziny zastępczej do innej formy pieczy

Wnioski z analizy roku 2023:

1. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych

- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych na koniec roku 2023 wyniosła 83 (odnotowano spadek do roku ubiegłego), w zdecydowanej większości to dzieci znajdujące się w przedziale wiekowym między 7 a 17 lat.
- W przeciągu roku, po raz pierwszy umieszczono w spokrewnionych rodzinach zastępczych 19 dzieci (odnotowano spadek do roku ubiegłego), jednocześnie w przeciągu roku odeszło 24 wychowanków (odnotowano wzrost do roku ubiegłego).
- 1 dziecko zostało umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej z uwagi na złożone zastrzeżenia do Sądu Rejonowego w zakresie pełnionej funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej

2. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych niezawodowych

- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych na koniec roku 2023 wyniosła 37, (odnotowano wzrost do roku ubiegłego), w zdecydowanej większości to dzieci znajdujące się w przedziale wiekowym między 4 a 17 rokiem życia.
- W przeciągu roku po raz pierwszy umieszczono w niezawodowych rodzinach zastępczych 11 dzieci (odnotowano wzrost do roku ubiegłego), jednocześnie w przeciągu roku odeszło 9 wychowanków (odnotowano spadek do roku ubiegłego).
- 7 małoletnich zostało umieszczonych w innych formach rodzinnej pieczy zastępczej, z uwagi na zmianę kwalifikacji rodziny zastępczej, stąd dzieci faktycznie nie opuściły dotychczasowej formy pieczy zastępczej

3. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych zawodowych

- W 5 zawodowych rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonowało 20 dzieci, które są względem rodzin osobami niespokrewnionymi. W zdecydowanej większości są to dzieci znajdujące się w przedziale wiekowym między 0 a 13 rokiem życia.
- W przeciągu roku po raz pierwszy umieszczono w zawodowych rodzinach zastępczych 14 dzieci (odnotowano spadek do roku ubiegłego), jednocześnie odeszło 12 wychowanków (odnotowano spadek do roku ubiegłego).
- 8 małoletnich zostało umieszczonych w innych formach rodzinnej pieczy zastępczej, z uwagi zmianę formy pieczy zastępczej (rozwój rodzinnej pieczy zastępczej).

4. Dzieci umieszczone w rodzinnych domach dziecka

- W 10 rodzinnych domach dziecka na terenie Powiatu Szczecineckiego funkcjonowało 70 dzieci, które są względem rodzin osobami niespokrewnionymi (odnotowano wzrost do roku ubiegłego). W zdecydowanej większości są to dzieci znajdujące się w przedziale wiekowym między 7 a 17 rokiem życia.
- W przeciągu roku, po raz pierwszy umieszczono 9 nowych dzieci w rodzinnych domach dziecka (odnotowano wzrost do roku ubiegłego)

Z dniem 25.06.2020 r. uchwałą Zarządu Powiatu Szczecineckiego wprowadzono nowy Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, w którym zmieniono strukturę organizacyjną jednostki.

W skład zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2023 wchodził:

- kierownik ds. rodzinnej pieczy zastępczej;
- starszy specjalista pracy socjalnej/ pedagog
- pięciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej
- pedagog oceniający sytuację dziecka

- dwóch psychologów oceniających
- dwóch psychologów wspierających

I. Jednym z podstawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Przeprowadzenie postępowań względem kandydatów na rodziny zastępcze umożliwia umieszczenie dzieci w pieczy rodzinnej oraz właściwą ocenę zasadności pobytu dziecka w tej formie pieczy zastępczej podczas trwającego postępowania sądowego. W celu przeprowadzenia właściwego postępowania diagnostycznego gromadzono stosowną dokumentację, przeprowadzono badania psychologiczne oraz sporządzano analizę sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej.

- IA.** Przez pozyskiwanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej rozumie się podejmowanie działań, przez zespół rodzinnej pieczy zastępczej, zmierzających do wskazania kandydatów na rodzinę zastępczą poprzez analizę sytuacji rodzinnej dziecka oraz możliwość wsparcia małoletniego w najbliższym środowisku rodzinnym. W tym celu, prowadzona jest przez pracowników dogłębna praca środowiskowa odbywająca się w rodzinie biologicznej, a w kolejnym etapie wykorzystywana jest metoda poszukiwania kandydatów na rodzinę zastępczą przy pomocy grupy rodzinnej. Przez pozyskiwanie rozumie się również prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych zmierzających do pozyskania kandydatów zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, względem dzieci, które nie mogą być wychowywane w najbliższym środowisku rodzinnym, a w tym między innymi poprzez ulotki, kalendarze, plakaty, filmy krótkometrażowe, spotkania z grupami społecznymi. Ponadto, poprzez pozyskiwanie rozumie się również zadbanie o funkcjonujące rodziny zastępcze, które swoją postawą i zaangażowaniem są nieodzownym elementem rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej poprzez stosowanie metody pn: „Podaj Dalej”

W celu zabezpieczenia dziecku najbliższego środowiska zastępczego, w roku 2023 przeprowadzono 22 analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej wśród kandydatów na rodziny zastępcze

- IB.** Przez szkolenie rozumie się organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, które odbywają się na terenie Powiatu Szczecińskiego, ale również mogą zostać zorganizowane poza jego granicami. Kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka może odbyć szkolenie, po otrzymaniu od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wstępnej pozytywnej kwalifikacji dokonanej na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy. Kandydaci są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny. Program szkolenia, minister właściwy do spraw rodziny, zatwierdza na okres 5 lat, na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie.

Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z założenia organizowane są raz w roku przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka mogą zostać skierowani na szkolenie organizowane przez ośrodek adopcyjny, W przypadku niepozyskania grupy szkoleniowej, w ramach zawartego porozumienia, kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka może zostać skierowany do innego powiatu organizującego stosowne szkolenie.

W roku 2023 kandydaci na rodziców zastępczych zostali objęci wsparciem następujących szkoleń:

- Szkolenie MENTOR zatwierdzone decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej Nr 15/2021/RZ prowadzone przez Koalicję na Rzecz Rodzinnej Pieczy Zastępczej
- Szkoleniem prowadzonym przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie

IC Kwalifikowanie – na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, który posiada świadectwo ukończenia szkolenia, organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia tego szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy

W 2023 r. kontynuowano przyjętą praktykę związaną z kwalifikowaniem nowych zawodowych rodzin zastępczych. Założono, że rodziny posiadające odpowiednie predyspozycje, obejmujące pieczę zastępczą troje niespokrewnionych dzieci należy objąć procedurą zakwalifikowania na zawodową rodzinę zastępczą w celu podpisania stosownej umowy. W tym celu, w roku 2023 względem dwóch rodzin niezawodowych przeprowadzono postępowanie umożliwiające udział w stosownym szkoleniu dla zawodowych rodzin zastępczych. Dzięki temu, w roku 2023 z rodzinami zawarto stosowne umowy, z jedną rodziną do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej, z drugą do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Ostatecznie w roku 2023, po przeprowadzonym postępowaniu kwalifikacyjnym, odbytym szkoleniu, na wniosek kandydatów wydano:

- 4 osobom: w tym 3 rodzinom zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej
- 2 osobom: w tym 1 rodzinie zaświadczenie kwalifikacyjne do prowadzenia rodzinnego domu dziecka
- 2 osobom: w tym 1 rodzinie zaświadczenie kwalifikacyjne do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej

II. Kolejnym z podstawowych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest wsparcie istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

1. prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego;

W celu realizacji ustawowego zadania, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku zatrudnia dwóch psychologów wspierających oraz radcę prawnego. W ustalonych indywidualnie terminach i godzinach prowadzone są spotkania, zgodnie z potrzebami zgłaszających, które odbywają się na terenie tut. Centrum jak i w miejscu prowadzenia rodziny zastępczej.

2. zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego;

- kontynuowanie projektu pn. „*Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID – 19*” dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem szczegółowym projektu było wsparcie dzieci w rodzinnych i instytucjonalnych podmiotach pieczy zastępczej w sytuacji zagrożenia epidemią choroby COVID-19 poprzez: zakup wyposażenia na cele realizowania zadań w trybie zdalnego nauczania oraz na zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z epidemią. Ostatecznie zapotrzebowano na ten cel 421.365,00 zł.

W związku z powyższym nadal koordynowany jest obieg 90 szt. sprzętu komputerowego. Działanie ma na celu zabezpieczenie potrzeby dostępu do komputera w sytuacji konieczności rozpoczęcia nauki zdalnej lub hybrydowej przez dzieci w pieczy zastępczej.

- koordynowano działania związane z realizacją kolonii dla dzieci z rodzin zastępczych,
- z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego zorganizowano uroczystą kolację dla wszystkich zawodowych rodzin zastępczych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej przy udziale Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku oraz Starosty Szczecineckiego, które cieszyło się dużym zainteresowaniem
- z okazji Mikołajek, przy współpracy z Samorządową Agencją Promocji i Kultury w Szczecinku zaproponowano bezpłatny seans filmowy
- dla zawodowych rodzin zastępczych zorganizowano szkolenie pn. „FAS i zaburzenia ze spektrum FASD w ramach konkursu pn. Zrozumieć dziecko – edycja lokalna” z Fundacji EY
- kontynuowano socjoterapię dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie rozpoczęło również współudział w realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego projekcie pn. „Akademia Przyszłości” – Kluby Rodzica Zastępczego. W tym celu zarekomendowano początkowo dwie rodziny zastępcze, a następnie kolejną celem przygotowania do pełnienia funkcji Lidera wspierającego lokalne rodzinne formy pieczy zastępczej. Przygotowanie Liderów pozwoliło na rozpoczęcie prowadzenia profesjonalnej grupy wsparcia na terenie Powiatu.

3. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W celu zrealizowania powyższego zadania w roku 2023 podpisano 11 umów na rodzinę pomocową w związku z koniecznością sprawowania pieczy nad dziećmi.

4. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

Na podstawie art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka na posiedzeniu z udziałem: rodziny zastępczej; pedagoga; psychologa; właściwego asystenta rodziny; przedstawiciela ośrodka adopcyjnego; koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; rodziców dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

Do udziału w posiedzeniu zespołu mogą być zapraszani inni przedstawiciele jak: przedstawiciele sądu, ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, instytucji oświatowych oraz organizacji społecznych.

Okresowa ocena sytuacji dziecka przeprowadzana jest nie rzadziej jak co 3 miesiące w przypadku dzieci poniżej 3 roku życia oraz nie rzadziej jak co 6 miesięcy w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia. W roku sprawozdawczym, w stosunku do wszystkich dzieci przebywających w pieczy zastępczej przeprowadzono ocenę sytuacji dziecka zgodnie z ustawowymi terminami.

Odnotowano przeprowadzenie 431 ocen sytuacji dzieci

5. wsparcie rodziny zastępczej w realizacji zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

W okresie sprawozdawczym jednostka zatrudniała 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy spełniają wymogi kwalifikacyjne określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Został zachowany standard stanowiący, że pod opieką jednego koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej może być maksymalnie 15 rodzin.

6. wznowiono grupy wsparcia dla rodzin zastępczych oraz wychowanków w procesie usamodzielnienia

III. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, centrum usług społecznych, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku w swojej codziennej pracy na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z następującymi podmiotami:

- Sądem Rejonowym w Szczecinku i ich organami pomocniczymi tj. kuratorami rodzinnymi, w celu informowania o całości sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka, a także współpracy w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka;
- Prokuraturą Rejonową w Szczecinku oraz Komendą Powiatową Policji, w celu przedłożenia informacji zmierzających do ustalenia możliwości popełnienia przestępstwa;
- Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Szczecineckiego, w celu kompletowania dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, przygotowania planu pomocy dziecku, uregulowania sytuacji prawnej dziecka;
- Poradnią Psychologiczno –Pedagogiczną w Szczecinku, w celu pozyskania bądź sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- Szkołami na terenie Powiatu Szczecineckiego, w celu pozyskania dokumentacji szkolnej dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz monitorowania sytuacji edukacyjnej;
- Ośrodkami Zdrowia, mającymi na celu pozyskania dokumentacji o stanie zdrowia dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz rozpoznania i zapewnienia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
- Kościołami i związkami wyznaniowymi, a także organizacjami społecznymi w celu wsparcia funkcjonujących rodzin zastępczych w bieżącej pieczy, w tym w szczególności z:
  - a) Bursą im. Św. Stanisława Kostki prowadzoną przez Caritas Diecezji Koszalińsko – Kołobrzeszkiej
  - b) Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Szczecinku. Dom Parafialny przy parafii Pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny ul. 3. Maja 1A w Szczecinku
  - c) Świetlicami środowiskowymi wspierającymi lokalną społeczność w procesie wychowania dzieci i młodzieży

d) Ewangelicznym Związkiem Braterskim

- Ośrodkiem Adopcyjnym Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Szczecinie, w celu zgłoszenia uregulowanej sytuacji prawnej dzieci na rzecz oceny zasadności zakwalifikowania dziecka do przysposobienia oraz rozpoczęcia procesu adopcyjnego.

Uzupełnieniem do sprawozdania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej są indywidualne sprawozdania z efektów swojej pracy przedstawione przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku.